

Ønsker at flere kommuner etablerer nye fredningsområder for hummer

Fiskeridirektoratet inviterer interesserte kystkommuner med i en prosess for å etablere nye fredningsområder for hummer. Forskning i dagens fredningsområder viser at fredningen har positiv effekt på bestanden av hummer i områdene.

Gjennomsnittlig antall hummer som fanges per døgn i en teine som står i sjøen, forteller oss om utviklingen i hummerfisket og i bestanden.

Bak dagens reguleringer ligger målet om å oppnå en gjennomsnittlig fangst på 10 hummer per 100 døgn en teine står i sjøen og fisker. Denne målsettingen er ikke nådd. Fangst per døgn en teine står i sjøen har riktignok økt noe de senere årene, men vi antar at nye og mer fangsteffektive teiner forklarer mye av denne økningen. Undersøkelser viser også at total fangstinnsats, målt som det totale antallet teinedøgn, anslås å ha økt betydelig de senere årene.

Fredningsområder har flere positive effekter

I 2006 ble de første fredningsområdene for hummer innført. Siden da er det blitt omkring 60 fredningsområder langs kysten av Sør-Norge. Områdenes størrelse varierer fra cirka 0,5 til 20 kvadratkilometer. Forskning i fredningsområdene viser positive effekter på bestanden av hummer i områdene:

Hummeren er større og hunnene bærer dermed flere og større egg, noe som igjen gir større larver med bedre evne til å overleve.

Det er dokumentert at larver driver ut av områdene og således bidrar til hummerrekrutteringen utenfor fredningsområdene.

Det foregår også en viss utvandring av større hummer fra fredningsområdene. Det vil imidlertid ta enda noen år før utviklingen i bestanden inne i fredningsområdene eventuelt kan vise den fulle effekten av slik utvandring.

Fredningsområder er reguleringstiltak som kommer i tillegg til de mer tradisjonelle tiltakene, som utforming av teiner, begrensninger i antall teiner og fiskeperioder. Den lave bestand av hummer gjør det nødvendig å videreutvikle reguleringene, og erfaringene så langt viser at fredningsområder peker seg ut som viktige og effektive tiltak.

Ønsker prosesser med lokal forankring

Fiske i saltvann reguleres av havressursloven, og de aller fleste reguleringene blir fastsatt av statlige fiskerimyndigheter. For hummerfiskets del blir alle regler fastsatt av staten.

Staten skal fortsatt ha styring når mindre fredningsområder for hummer etableres, men vi mener det er viktig å legge til rette for en utvikling der kommuner og lokale interesser kan ta initiativ til og bidra i etableringsprosessene i samarbeid med Fiskeridirektoratet. Slike «nedenfra-og-opp»-initiativer vil legge til rette for gode prosesser på lokalt nivå, noe som igjen kan sikre vedtakene god lokal forankring.

Fiskeridirektoratet inviterer derfor interesserte kommuner til å ta kontakt.

Følgende retningslinjer vil bli lagt til grunn for valg av område

Forskning viser at fredningsområdene blir mer effektive dess større de er. Størrelsen bør være over 1 kvadratkilometer. Det må være mulig å identifisere området noenlunde presist uten å måtte benytte navigasjonsutstyr som ikke normalt finnes i en mindre fritidsbåt. Referansepunkter på land kan dermed bli nødvendig.

Det må være en rimelig god hummerbestand i området som velges ut. Området skal ha et godt vannmiljø og varierte bunnforhold som er egnet for hummer. Området må ivareta hummerens vandring mellom grunt og dypere vann.

Det er ikke nødvendig med en særskilt vitenskapelig begrunnelse for valg av område. Lokal kunnskap vil normalt være tilstrekkelig. Det vil ikke bli stilt krav om at bestanden i et område skal kartlegges før valg av område, eller at bestandsutviklingen må følges opp i etterkant.

Vi presiserer at formålet med fredningsområdet er å bevare og styrke hummerbestanden, og at eventuelle andre verneformål ikke blir vektlagt når område velges.

Følgende retningslinjer gjelder for prosessen

Det er kommunen som må ta initiativ til å sette i gang en prosess med sikte på å etablere et fredningsområde for hummer.

Eventuelle interesseorganisasjoner eller andre interesserte, som henvender seg til Fiskeridirektoratet for å ta initiativ til å opprette et fredningsområde, vil bli henvist til kommunen.

Kommunens beslutning om å ta initiativ oversendes til Fiskeridirektoratet. Den videre prosessen gjennomføres av kommunen i samspill med Fiskeridirektoratet. Prosessen omfatter å:

- utarbeide forslag til områder
- kartlegge fiskeriaktiviteten i dem
- identifisere og vurdere eventuelle interessemotsetninger
- holde lokale høringer

Fiskeridirektoratet vil bidra med informasjon om fiskeriaktiviteten i områdene, i tillegg til den som må hentes inn fra relevante interesseorganisasjoner. Yrkesfiskere, både de lokale og de som er hjemmehørende andre steder, samt aktive fritidsfiskere, vil være gode informanter i prosessen med å identifisere egnede områder for hummeren.

Den lokale kunnskapen som benyttes, alt lokalt informasjonsarbeid og høringer må bli dokumentert. Fiskeridirektoratet legger vekt på om bredden i arbeidet er tilstrekkelig til at alle relevante interesser og dermed eventuelle interessemotsetninger er kartlagt. Dette er nødvendig for å sikre at området er så godt lokalt forankret at reglene blir fulgt uten at det må brukes mye ressurser på kontroll.

Kommunens forslag til fredningsområde må behandles politisk før det sendes over til Fiskeridirektoratet. Fiskeridirektoratet vurderer om forslaget er tilstrekkelig dokumentert, og sender forslaget ut på nasjonal høring. Fiskeridirektoratet fastsetter forskrift om fredningsområde med hjemmel i havressurslova § 16. Fiskeridirektoratet har kompetanse til å senere endre eller oppheve et etablerte fredningsområder.

